Polonijne Okienko na Świat
(30/10/2026)

Świat

- TSUE orzekł, że gdy pracownik jest wysłany w podróż służbową, to czas przejazdu wlicza się do czasu pracy, a gdy podróż wykracza poza standardowy czas pracy, pracownik wyrabia nadgodziny.
- Premier Norwegii i prezydent Finlandii odbyli na własną rękę 1,5-godzinną rozmowę tel. z Putinem. Dania protestuje. Norweski premier Støre stwierdził, że Europa nie może oddać całej komunikacji z Rosją administracji USA. Przekazał, że rozmowa z Putinem była "merytoryczna i profesjonalna".
- Amerykański Instytut Badań nad Wojną (ISW) podaje, że rosyjska armia utknęła na froncie i w 2026 r. nie zdobyła niemal żadnych nowych terenów, a traci od lipca ponad 40 tys. żołnierzy miesięcznie.
- USA, Rosja i Chiny chcą, żeby Viktor Orban został sekretarzem generalnym ONZ - donosi Wall Street Journal dodając, że jeśli wszystkie 3 czołowe mocarstwa czegoś chcą, "zazwyczaj to dostają".
- Elon Musk po zaprzeczeniach, teraz przyznał się do decyzji o ograniczeniu prędkości Starlinków dla Ukrainy i po interwencji Trumpa jest ona na razie przywrócona. Miliarder z pogardą skrytykował ukraińskie elity.
- Wg doniesień brytyjskiego "The Telegraph", Putin chce w ramach porozumienia pokojowego na Ukrainie wycofania z Polski, państw bałtyckich i Finlandii wojsk sojuszniczych NATO. W tym celu do rozmów w Abu Zabi chce zaprosić również Europę.

- AI wyprodukowała nowego, niewystępującego w przyrodzie wirusa i po raz 1. został on podany człowiekowi w celach leczniczych. Amerykańska firma Radical Numerics stworzyła za pomocą AI bakteriofagi, czyli wirusy atakujące konkretne bakterie bez niszczenia tych pożytecznych.
- Holenderski wywiad wojskowy MIVD szpiegował telefon Jareda Kushnera i odkrył, że zięć Trumpa miał dostęp do tajnych zagranicznych kont zasilonych co najmniej 2 mld $ od monarchów z ZEA i Arabii S.
- Centralna Komisja Wyborcza Izraela odrzuciła we wtorek wniosek partii Likud premiera Benjamina Netanjahu o przedłużenie głosowania po godz. 22 (godz. 21 czasu polskiego). Frekwencja na cztery godziny przed zamknięciem lokali była najwyższa od rozpoczęcia prowadzenia takich statystyk.
- W katastrofie kolejowej w Hiszpanii zginęło co najmniej 74 pasażerów; centrum kontroli przez pomyłkę zezwoliło pociągowi na jazdę mimo czerwonego sygnału i innego składu na torze.
- Karagen (E407), popularny zagęszczacz wielu rodzajów żywności, prowadzi do wycieków z jelita cienkiego i nasila stan zapalny - wykazało badanie Niemieckiego Centrum Badań nad Cukrzycą.

- 80% badanych Ukraińców wciąż popiera ataki na rosyjskie rafinerie, nawet jeśli USA wstrzymają przez to pomoc wojskową - wynika z sondażu Kijowskiego Międzynarodowego Instytutu Socjologii.
- Zespół z Uniwersytetu w Lund odkrył w genomie szympansów i goryli retrowirusa PTERV1, którego nie ma w ludzkim DNA; stwierdzono, że 4 mln lat temu zablokował on u przodków szympansów gen odpowiedzialny za rozwój neuronów, hamując ewolucję ich mózgu.

Polska

- Zakłady PZL Mielec wyprodukują w latach 2027–2029 wiązki kablowe do amerykańskich myśliwców F-35 oraz struktury kokpitów do amerykańskich śmigłowców Black Hawk.
- Lawinowo rośnie liczba wypadków i kolizji spowodowanych przez tzw. “kukiriniarzy”, czyli młodzież pędzącą na hulajnogach elektrycznych. Liczba wypadków wzrosła z kilkuset w 2023 r. do 1,2 tys. dwa lata później, a liczba kolizji — z 1,2 tys. do ponad 3 tys.
- Przed siedzibą Sztabu Gen. Wojska Polskiego w Warszawie odsłonięto pomnik gen. Tadeusza Jordana Rozwadowskiego, jednego z dowódców Bitwy Warszawskiej.
- Rada Bezpieczeństwa Narodowego (RBN): Prezydent Karol Nawrocki zwołał posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Narodowego, a jednym z głównych tematów ma być kwestia budowy stałej bazy wojsk USA w Polsce oraz relacje sojusznicze.
- Zmiany w rządzie: Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz rezygnuje z funkcji w rządzie, a trwają rozmowy i ustalenia wewnątrz koalicji (m.in. spotkanie Szymona Hołowni z premierem Donaldem Tuskiem) dotyczące nowej osoby na to stanowisko.
- Spór wokół Trybunału Konstytucyjnego: trwają napięcia polityczne i protesty przed siedzibą Trybunału Konstytucyjnego.
- To już 4 lata od eksplozji ukraińskiej rakiety w Przewodowie, która zabiła 2 mężczyzn. Śledztwo pozostaje sparaliżowane; do dziś ukraińska prokuratura nie odpowiedziała na żaden wniosek polskich śledczych i w żaden sposób nie zareagowała na wysyłane monity - opisuje Rmf24.
- Centrum serwisowe Patriotów: Pojawiły się nowe informacje od Ministerstwa Obrony Narodowej dotyczące powstania w Polsce centrum serwisowego dla pocisków do systemów Patriot.
- Śledztwa i procesy: W toku są m.in. wątki dotyczące wyjaśnień w sprawie procesu Nawrockiego z Onetem, a także sprawy finansowe i kontrowersje wokół instytucji publicznych.
- Polska i Wietnam podniosły rangę relacji do poziomu partnerstwa strategicznego. Premierzy Tusk i Le Minh Hung zapowiedzieli rozwój współpracy m.in. w handlu, obronności i bezpieczeństwie.
- Dwa tygodnie przed cyklicznym Marszem Niepodległości policja z bronią wtargnęła do mieszkania organizatora marszu, Bartosza Malewskiego, który prywatnie jest adwokatem. Tłumaczy to zgłoszeniem, że w domu doszło do zabójstwa.
- Prezydent Krakowa Łukasz Gibała zlikwidował 6 departamentów w urzędzie miasta, co ma przynieść ponad 2 mln zł oszczędności rocznie.
- Ukraińcy wyjeżdżają z Polski, a ich miejsce zajmują Kolumbijczycy i Filipińczycy. Rekord padł w Mławie, gdzie na 30 tys. mieszkańców mieszka tysiąc osób z Kolumbii, a obcokrajowcy stanowią już ⅓ populacji.
- Zarząd Polski 2050 usunął Katarzynę Pełczyńską-Nałęcz z partii po jej wcześniejszej rezygnacji ze stanowiska minister w rządzie. Szymon Hołownia skomentował sytuację, apelując o spokój w szeregach ugrupowania.
- Referendum w Częstochowie: Mieszkańcy zdecydowali w referendum o odwołaniu prezydenta miasta oraz rady miasta.

- Koncern Orlen nie przedłuży umowy sponsorskiej z Polskim Związkiem Piłki Nożnej (kontrakt wygasł 31 sierpnia), dołączając do innych firm, które zrezygnowały ze współpracy (m.in. Biedronka i InPost).
- Kryzys kadrowy w lotnictwie: Pojawiły się informacje o problemach z obsługą F-16 w Polsce – kraj dysponuje 47 myśliwcami, ale ma jedynie 40 wyszkolonych pilotów.
- Odbyła się rozprawa z pozwu prezydenta Nawrockiego przeciw wydawcy Onetu ws. tekstów o rzekomym sprowadzaniu prostytutek do sopockiego Grand Hotelu; sąd wytknął, że kluczowy świadek zmienia zeznania wobec swoich wcześniejszych słów w artykule. Ponadto świadek to była pracownica redakcji Onetu.
- Mężczyzna z Mikołowa po 10 latach dowiedział się z testu DNA, że nie jest biologicznym ojcem chłopca, ale prokuratura i kurator blokują unieważnienie ojcostwa i płacenia alimentów, powołując się na dobro dziecka za ważniejsze od biologicznego pokrewieństwa.
- Jarosław Kaczyński wystąpił podczas Forum w Krynicy, gdzie mówił o kondycji gospodarczej Europy, rosnącym dystansie między Stanami Zjednoczonymi a państwami europejskimi oraz konieczności zmian w funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Prezes Prawa i Sprawiedliwości przekonywał, że obecny kształt europejskiej wspólnoty politycznej hamuje rozwój, a nadchodzące zmiany na scenie politycznej kilku państw mogą stworzyć szansę na przeprowadzenie reform.

Australia

- Atak na posłankę Helen Haines: Parlamentarzystka Helen Haines została ciężko ranna w celowym potrąceniu samochodem w Wangaratta (stan Wiktoria). W wyniku ataku przeszła m.in. amputację nóg, a jej stan jest stabilny; podejrzany Brendan Nugent stanął przed sądem.
- Powodzie w stanie Queensland: Południowo-wschodnia Australia zmaga się z gwałtownymi ulewami i powodziami błyskawicznymi. Przechodniów nagrano m.in. podczas ryzykownej akcji ratunkowej, gdy wskoczyli w nurt wzbierającej wody, by wyciągnąć kierowcę z tonącego pojazdu.
- Powrót Donny Nelson z Japonii: 60-letnia babcia Donna Nelson wróciła do Australii po odbyciu kary więzienia w Japonii. Została aresztowana w styczniu 2023 roku, gdy wpadła w oszustwo matrymonialne i nieświadomie przewoziła blisko 2 kg metamfetaminy.
- Wpływ AI na australijski rynek pracy: Trwa debata i dochodzenie parlamentarne w sprawie fal zwolnień w sektorze bankowym i technologitycznym (m.in. Westpac i NAB), które korporacje wiążą z wdrażaniem sztucznej inteligencji.
- Przepisy dotyczące mediów społecznościowych i AI: Rząd Australii kontynuuje zaostrzanie regulacji względem wielkich firm technologicznych, w tym kontroli wieku dla użytkowników chatbotów AI, wyszukiwarek oraz planowane ograniczenia i usuwanie kont dzieci w social media.

- Południowo-wschodnia Australia zmaga się z gwałtownymi powodziami po ekstremalnych opadach. Władze ostrzegają mieszkańców przed dalszym pogorszeniem sytuacji.
- Księżna Meghan będzie współprowadzącą nowego sezonu australijskiej edycji MasterChef Junior. Emisję zapowiedziano na przyszły rok. "Nie mogę się doczekać" - podkreśliła żona księcia Harry'ego.
- Trwa debata wokół nagłej ewakuacji personelu wojskowego ze strategicznego obiektu Victoria Barracks w Sydney, a małe firmy w całym kraju alarmują o rosnących obciążeniach administracyjnych i kosztach regulacji (szacowanych na ok. 25 tys. dolarów rocznie).
- Erin Patterson, skazana za otrucie grzybami członków swojej rodziny, musi liczyć się z perspektywą spędzenia reszty życia w więzieniu. Sąd Najwyższy stanu Wiktoria zaostrzył jej wyrok za zamordowanie członków rodziny przy użyciu muchomorów sromotnikowych. W ubiegłym roku Patterson została skazana na dożywotnie pozbawienie wolności, z możliwością ubiegania się o zwolnienie warunkowe dopiero po odbyciu 33 lat kary. Uznano ją za winną zamordowania Dona i Gail Pattersonów oraz Heather Wilkinson, a także usiłowania zabójstwa męża Heather, Iana.

Opracował:
Bogusław P.

Bogusław Piotrowski z wykształcenia i zamiłowania – architekt. Mieszka w Australii. W Polsce należał do „Solidarności" - zajmował się pomocą materialną wspomagając strajkujących górników i ich rodziny w Zagłębiu Miedziowym – był naocznym świadkiem tragicznych zajść lubińskich w 1982 roku.